

WILAYA YA MAKUENI

DARASA LA TANO MUHULA WA TATU

PENPLUS
MAKUENI

KISWAHILI

MUDA: Saa 1 Dakika 40

Jaza mianya iliyoachwa wazi kutoka 1-15 kwa jibu sahihi.

Mwanamume 1 jana alishtakiwa kwa kosa 2 3 nyaya 4 simu zenye 5 ya shilingi elfu sita mjini Maua. Mwanamume 6 alifikishwa 7 ya hakimu mkuu wa Maua Bwana Yusuf kwa 8 ya kuiba nyaya 9 kwenye eneo 10 Kingongo mjini Maua mnamo Juni 16.

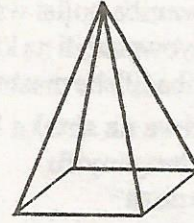
Nyaya 11 ni mali ya kampuni 12 simu ya Telkom Kenya. Baada ya 13 kutekeleza wizi 14 mwanamume huyo aliagizwa arudi 15 mnamo tarehe 8 Julai ili kesi yake isikizwe.

1. A. moja B. kimoja C. mmoja D. wamoja
2. A. la B. ya C. wa D. za
3. A. kuimba B. kuiba C. kwiba D. kwimba
4. A. ya B. za C. la D. wa
5. A. dhamani B. damani C. thamani D. tamani
6. A. hii B. hiyo C. hicho D. huyo
7. A. mbele B. chini C. karibu D. nyuma
8. A. mandai B. madai C. madahi D. maadai
9. A. hizo B. hiyo C. hao D. hicho
10. A. wa B. ya C. la D. pa
11. A. hizi B. hizo C. hiyo hayo
12. A. la B. mwa C. cha D. ya
13. A. kukataa B. kuwekwa C. kukana D. kuona
14. A. hio B. hilo C. hizo D. huo
15. A. msikitini B. kanisani C. kortini D. gerezani

Jibu maswali ya 16 mpaka 30 kulingana na maagizo.

16. Mtoto wa mwana huitwa _____
A. kilembwe B. mjukuu
C. kitukuu D. kinyingiya
17. Malipo kwa ajili ya usafiri huitwa _____
A. nauli B. karo
C. faida D. riba
18. Tumia kirejeshi 'amba'
Kalamu _____ zimepatikana ni zetu.
A. ambayo B. ambaye
C. ambazo D. ambalo
19. Zana ya vita iliyochorwa chini ni _____
A. mkuki B. msumani C. mshale D. upote
20. Andika tarakimu ifuatayo kwa maneno:- 60829.
A. Elfu tisini, mia nne ishirini na sita
B. Elfu sitini, mia nane ishirini na tisa
C. Elfu sitini nane mbili tisa
D. Sita sufuri mia nane na ishirini na tisa

21. Miti, nyasi, mimea, visima hukauka msimu wa _____
A. masika B. vuli C. kiangazi D. kipupwe
22. Taja maumbo iliyochorwa _____

- A. Mraba
- B. Pia
- C. Hiramu
- D. Wimbi

23. Kamilisha sentensi.

Mama alini _____ picha nzuri sana.
A. chora B. chorea
C. chorewa D. choresha

24. Tunasema pofu kama _____

- A. kipofu B. jongoo
C. mzee D. ajuza

25. Andika sentensi kwa wingi.

Ng'ombe huyu ndiye aliyelumia
A. Ng'ombe hizo ndizo zilizoumia
B. Ng'ombe hao ndio waliyolumia
C. Ng'ombe hawa ndio waliolumia
D. Ng'ombe hiyo ndiyo waliyolumia

26. Nomino kipepeo liko katika ngeli ya-

- A. KI-VI B. I-ZI C. A-WA D. LI-YA

27. Kamilisha methali ifuatayo:-

Ukitaka cha mvunguni _____
A. sharti uiname B. sharti uende
C. sharti uulize D. sharti uwepo

28. Shairi lenye mishororo minne huitwaje?

- A. Takhmisa B. Tarbia
C. Tathlitha D. Tathnia

29. Jina jingine la chupi ni _____

- A. kinyasa B. kaptura
C. kocho D. gagro

30. Kinyume cha "kushuka" ni _____

- A. kuteremka B. kukwea
C. kudandia D. kupaa

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali ya 31-40.

Watu wawili wanaokabiliwa na shtaka la kudai kuwa wana uwezo wa kiajabu wa kubadilisha shilingi za Kenya kuwa Dola za Amerika jana walimshangaza hakimu walipodai kwamba ni mahakama yenyewe iliyotoa kibali watiwe mbaroni.

Wawili hawa wanaokabiliwa na shtaka la kutumia utanganyifu kujipatia pesa walimwambia hakimu mkuu "aondoe kibali cha kuwakamata kwa sababu walifika mahakamani kama walivyoagizwa". Baada ya kukagua faili lao hakimu mkuu alishangaa akisema kwamba hakutoa kibali kwa polisi wawatie mbaroni washtakiwa.

"Nani aliwaambia kwamba nilitoa kibali mkamatwe?" aliwauliza washukiwa walioonekana wanyenyekevu wakiwa kizimbani. Walisema walipotoshwa kwamba mahakama ilikuwa imeagiza wakamatwe.

Mahakama iliambiwa kwamba polisi walikuwa na ushahidi mpya kuhusu kesi inayowakabili na kiongozi wa mashtaka aliomba mahakama ibadilishwe mashtaka.

31. Watu wawili walikabiliwa na shtaka la:-
A. kuuwa   B. utanganyifu
C. wizi   D. kupora
32. Watu hawa walikuwa na uwezo wa _____
A. kubadilisha dola za Kenya kuwa shilingi ya Amerika
B. kuiba pesa za Amerika
C. kubadilisha shilingi za Kenya kuwa Dola za Amerika
D. kuiba pesa za Kenya
33. Kutokana na wahusika nani aliyetoa kibali cha wahusika kutiwa mbaroni?
A. Askari B. Mahakama C. Gereza D. Chifu
34. Neno kizimbani limepigwiwa mstari. Inamaanisha:
A. chumba cha nyumba
B. mahali mahakamani mshtakiwa husimama
C. tundu la kuwekea kuku
D. mkahawa
35. 'Kutoa kibali' kulingana na ufahamu ni kumaanisha:-
A. kutoa ruhusa   B. kutoa pesa
C. kupewa kitu   D. kupewa nafasi
36. Nani alikuwa na ushahidi mpya kuhusu kesi hiyo?
A. Mahakama B. Hakimu C. Polisi D. Raisi
37. Pesa za Amerika huitwa?
A. Shilingi B. Kwacha C. Dola D. Nira
38. Ni watu wangapi walihusika na kesi ndani ya mahakama?
A. Mmoja B. Wawili C. Watatu D. Wanne
39. Kazi ya hakimu ni _____
A. kutoa hukumu   B. kupongeza watu
C. kufunga watu   D. kupeleka watu kortini
40. Kiongozi wa mashtaka aliomba nini?
A. Kesi iendelee   B. Mashtaka ibadilishwe
C. Wahusika wafungwe D. Kesi itupiliwe mbali

Soma taarifa ifuatayo na ujibu swali la 41-50.

Barua ya kindugu huandikiwa ndugu na marafiki ili kuwajulia hali na kuwapa ujumbe mbalimbali. Huweza kuwa ndefu au fupi. Urefu wake hutegemea mambo aliyo nayo yule anayeandika. Tofauti na barua rasmi anwani inayoandikwa ni ya mwandishi wa barua pekee upande wa kulia juu pamoja na tarehe.

Mwanzo wa barua hii hutegemea uhusiano wa wale wanaoandikiana. Kwa mfano; kwa mpendwa shangazi/amu, kwa rafiki Suleimani, Babu mpenzi, na kadhalika. Baada ya kukamilisha ujumbe, kiishio huweza kuwa; Ni mimi mwanao mpenzi ni mimi wako sahibu na kadhalika. Si lazima mwandishi aandike majina yake yote kwa vile watu mara nyingi huwa wanafahamiana vyema.

41. Mwandishi ameelezea aina gapi za barua?
A. Tatu   B. Mbili   C. Moja   D. Nne
42. Barua ya kindugu anwani huandikwa wapi?
A. Upande wakushoto   B. Upande wa chini
C. Upande wa kulia   D. Upande wowote
43. Uandishi wa barua ya kirafiki hutegemea:-
A. Mwandishi   B. Ujumbe
C. Wakati   D. Karatasi
44. Mwanzo wa barua ya kindugu hutegemea nini?
A. Uhusiano   B. Urefu   C. Majira   D. Uadui
45. Neno "sahibu" limepigwiwa mstari linamaanisha?
A. Adui   B. Rafiki
C. Mwanaume mzee   D. Ajuza
46. Kwa nini watu huwa wanaandikiana barua?
A. Hawana fedha za kusafiri
B. Hawawezi kupiga simu
C. Kujuliana hali
D. Kwa kuchukiana
47. Tofauti ya barua rasmi na barua ya kirafiki ni kuwa:-
A. Barua ya kirafiki ni refu kuliko barua rasmi
B. Barua rasmi haina anwani ya mwandishi
C. Barua ya kirafiki haina tarehe
D. Barua ya kirafiki huonyesha anwani ya mwandishi pekee
48. Ni nini sababu ya kutoandika majina yote kwa barua ya kirafiki?
A. Watu wanafahamiana vyema
B. Ukosefu wa kalamu
C. Mtu husahau
D. Watu hawafahamiani kamwe
49. Kinyume cha "babu mpenzi" ni:-
A. Babu adui   B. Nyanya mpendwa
C. Nyanya adui   D. Baba yangu
50. Mojawapo ya njia za mawasialiano mwandishi ameelezea ni _____
A. barua pepe   B. kipepesi
C. tarakilishi   D. barua